

ශ්‍රී ලංකා කපු සංස්ථාව - 2016

ශ්‍රී ලංකා කපු සංස්ථාවේ 2016 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, ස්කන්ධය වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය හා වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරුවල සාරාංශයකින් සමන්විත 2016 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13 (1) වගන්තිය සහ 1972 අංක 11 දරන රාජ්‍ය කෘෂිකර්ම සංස්ථා පනතේ 23 වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 (1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. මුදල් පනතේ 14 (2) (සී) වගන්තිය ප්‍රකාර සංස්ථාවේ වාර්ෂික වාර්තාව සමඟ ප්‍රකාශයට පත්කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ. මුදල් පනතේ 13(7)(ඒ) වගන්තිය ප්‍රකාර විස්තරාත්මක වාර්තාවක් සංස්ථාවේ සභාපති වෙත 2017 මැයි 09 දින නිකුත්කරන ලදී.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරවූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

1.3 විගණකගේ වගකීම

මාගේ විගණනය මත පදනම්ව මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම මාගේ වගකීම වේ. මා විසින් උත්තරීතර විගණන ආයතනයන්ගේ ජාත්‍යන්තර විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ISSAI 1000 – 1810) අනුරූප ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මාගේ විගණනය සිදුකරන ලදී. ආචාරධර්මවල අවශ්‍යතාවන්ට මම අනුකූලවන බවට සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරවන්නේද යන්න පිළිබඳ සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාගැනීම පිණිස විගණනය සැලසුම්කර ක්‍රියාත්මක කරන බවට මෙම ප්‍රමිති අපේක්ෂා කරයි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන අගයන් සහ හෙළිදරව් කිරීම්වලට අදාළවන විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීම පිණිස පරිපාටි ක්‍රියාත්මක කිරීම විගණනයට ඇතුළත් වේ. තෝරාගත් පරිපාටීන්, වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් අවදානම් තක්සේරු කිරීම් ද ඇතුළත් විගණකගේ විනිශ්චය මත පදනම් වේ. එම අවදානම් තක්සේරු කිරීම්වලදී, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස සංස්ථාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට සහ සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමට අදාළ වන්නාවූ අභ්‍යන්තර පාලනය විගණක සැලකිල්ලට ගන්නා නමුත් සංස්ථාවේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි. කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය හා යොදාගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය ඇගයීම මෙන්ම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳ ඇගයීමද විගණනයට ඇතුළත් වේ. විගණනයේ විෂය පථය සහ ප්‍රමාණය තීරණය කිරීම සඳහා 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13 වගන්තියේ (3) සහ (4) උපවගන්තිවලින් විගණකාධිපති වෙත අභිමතානුසාරී බලතල පැවරේ.

මාගේ විගණන මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.4 තත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්වගණනය කරනු ලැබේ.

2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

2.1 තත්වගණනය කළ මතය

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු වලින් වන බලපෑම හැර ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2016 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශ්‍රී ලංකා කපු සංස්ථාවේ මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

2.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

2.2.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති

පහත සඳහන් අනුකූල නොවූ අවස්ථා නිරීක්ෂණය විය.

(අ) ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිත 07

ප්‍රමිතයේ 08 වගන්තිය ප්‍රකාරව, මූල්‍ය වත්කම් හා වගකීම් වර්ගීකරණය සිදුකළ ආකාරය හා ප්‍රමිතයේ 31 වගන්තිය ප්‍රකාරව සංස්ථාවේ මූල්‍ය හා කළමනාකරණ අවධානම් මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමඟ හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.

(ආ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 01

- (i) ප්‍රමිතයේ 79 (බී) ඡේදය ප්‍රකාරව ප්‍රාග්ධන සංචිත වල ස්වභාවය මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමඟ හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.
- (ii) ප්‍රමිතයේ 117 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව මූල්‍ය උපකරණ හඳුනාගැනීම හා මැනීම සහ සංස්ථාව සතු ජෛව වත්කම් හඳුනාගැනීම ගිණුම්ගත කිරීම සඳහා යොදාගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමඟ හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.
- (iii) ප්‍රමිතයන් මගින් අවශ්‍ය කෙරෙන හෝ අවසර දී ඇති විටෙක හැර ආදායම් වියදම් හිලව් නොකළ යුතු වුවද ගස්ලබු ව්‍යාපෘතියේ රු.127,617 ක් වූ ආදායම් රු. 332,262 ක් වූ වියදමට හිලව් කර මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණි.

(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 02

පිරිවැය වෙත වෙනම ගණනය කර තොග අගය කිරීම වෙනුවට, සියළුම නිෂ්පාදන වල සාමාන්‍ය පිරිවැය අනුව තොග අගය කර තිබුණු බැවින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණ රු.12,411,594 ක් වූ කපු ආශ්‍රිත නිෂ්පාදනයන්ගේ වෙළඳ පොළේ මිල සාමාන්‍ය පිරිවැයට වඩා අඩු අගයක් ගෙන තිබුණි.

(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 16

- (i) ප්‍රමිතයේ 55 වගන්තිය ප්‍රකාරව වත්කම් පාවිච්චිය සඳහා සුදානම් තත්ත්වයට ගෙන ආ දිනයේ සිට ක්ෂය කිරීම් ආරම්භ කළ යුතු වුවත්, ගොඩනැගිලි සඳහා ක්ෂය කිරීමේදී ඉදිකිරීම් නිම කළ දිනය නොසලකා මුළු වර්ෂය සඳහාම ක්ෂය කරන ආකාරයට ප්‍රතිපත්තිය හඳුනාගෙන තිබුණි.
- (ii) ජංගම නොවන වත්කම් සඳහා ඵලදායී ජීවිත කාලය සමාලෝචනය නොකිරීම හේතුවෙන් පිරිවැය රු.22,921,312 ක් වූ මෝටර් වාහන 19 ක් සම්පූර්ණයෙන්ම ක්ෂය කර ඇතත් තවදුරටත් ප්‍රයෝජනයට ගනිමින් පවතී. ඒ අනුව ඇති වූ ඇස්තමේන්තුගත දෝෂය ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 08 ප්‍රකාරව ප්‍රතිශෝධනය කර නොතිබුණි.
- (iii) ප්‍රමිතයේ 73 වන වගන්තිය ප්‍රකාර දේපල, පිරියත සහ උපකරණවලට අදාළව සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආරම්භක දිනට සමුච්චිත ක්ෂය, වර්ෂයට අදාළ ක්ෂය සහ අපහරණය කරන ලද වත්කම් වල ක්ෂයවීම හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.

(ඉ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 19

- (i) ප්‍රමිතයේ 57 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව සුදුසුකම් ලත් ආයුගණකවරයෙකු විසින් සියළුම ප්‍රමාණාත්මක පශ්චාත් සේවක ප්‍රතිලාභ මැනීම(Actuarial Valuation Method) පිළිබඳ තක්සේරුවක් සිදුකළ යුතු වුවත් ඒ අනුව කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ii) ප්‍රමිතය ප්‍රකාරව සේවක ප්‍රතිලාභ පිළිබඳව හෙළිදරව් කළ යුතු තොරතුරු නිසි පරිදි හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.

2.3 ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ගෙවිය යුතු ශේෂවල මුළු වටිනාකම රු.16,412,780 ක් වන අතර ඉන් වසර 05 කට වැඩි ශේෂවල එකතුව රු.8,929,887 ක් හා වසර 3 – 5 ක් අතර ශේෂවල එකතුව රු.600,000 ක් විය.
- (ආ) ලැබිය යුතු ගිණුම් වල එකතුව රු.22,523,199 ක් වූ අතර ඉන් රු.13,230,715 ක් වර්ෂ 03 කට වඩා වැඩි ශේෂයක් වූ අතර වර්ෂ 1-3 ක් අතර ශේෂයන්හි වටිනාකම රු.5,896,600 ක් විය.
- (ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසානයට විගණන ගාස්තු වෙන් කිරීමේ ගිණුමේ රු.1,499,709 ක ශේෂයක් පැවතියද 2010 වර්ෂයෙන් පසුව විගණන ගාස්තු ගෙවීම් කර නොතිබුණි.
- (ඈ) ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිසම් සභාවට අයත් විධිමත් ගිවිසුමකින් තොරව භුක්ති විදින ඉඩම් සඳහා බදු මුදල් ගෙවා නොතිබුණි.

2.4 නීති රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම

පහත සඳහන් අනුකූල නොවීමේ අවස්ථා නිරීක්ෂණය විය.

නීති රීති, රෙගුලාසිවලට හා කළමනාකරණ තීරණ වලට යොමුව <hr/>	අනුකූල නොවීම <hr/>
(අ) 2006 අංක 10 දරන දේශීය ආදායම් බදු පනත	2011/2012, 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015 හා 2015/2016 තක්සේරු වර්ෂවල ආදායම් බදු ප්‍රකාශන සකස් කිරීමට හෝ ආදායම් බදු ගෙවීමට හෝ කටයුතු කර නොතිබුණි.
(ආ) 2002 අංක 14 දරන එකතු කළ අගය මත බදු පනත හා 2009 අංක 9 දරන ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු පනත	තොග සහ සිල්ලර භාණ්ඩ සපයන හා භාණ්ඩ නිෂ්පාදන කරනු ලබන ආයතනයක් වන විටදී සහ කාර්තුවක පිරිවැටුම රු. මිලියන 3.75 කට වැඩි හෝ වාර්ෂික පිරිවැටුම රු. මිලියන 15 කට වැඩි වන විටදී එකතු කළ අගය මත බදු සහ ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු සඳහා ලියාපදිංචි වියයුතු වුවත් ඒ අනුව කටයුතු කර නොතිබුණි.
(ඇ) 2006 රජයේ ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 5.4.8	කොණ්ඩවිච්චි වතුයායේ අක්කරය රු.13,500 බැගින් අක්කර 100 ක් කැලෑ ඵලිකිරීම සඳහා රු.1,350,000 ක කොන්ත්‍රාත්තුවක් ප්‍රදානය කර තිබුණ ද කාර්යසාධන සුරක්ෂණයක් ලබාගෙන නොතිබුණි. එම කොන්ත්‍රාත්තරු වැඩ ආරම්භ කිරීමට අපොහොසත්වී තිබුණු බැවින් සසුව ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ වලින් බැහැරව 2016 අගෝස්තු 30 වන දින අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ තීරණය මත වෙනත් පාර්ශවයකට එම කාර්ය ලබා දී තිබුණි. අක්කරයක් රු.15,000 බැගින් අක්කර 100 ක් සඳහා රු.1,500,000 ක් 2017 අප්‍රේල් 30 දින වන විට ගෙවීම් කර තිබුණි.

3. මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා සංස්ථාවේ මෙහෙයුම් කටයුතු වලින් රු.36,525,411 ක උණනාවයක් වූ අතර ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ උණනාවය රු. 47,728,042 ක් විය. ඉකුත් වර්ෂය හා සැසඳීමේදී උණනාවය රු.11,202,631 ක අඩුවීමක් නිරීක්ෂණය විය. වාණිජ අංශයේ ආදායම රු.19,609,086 කින් වැඩිවීම හා සේවා මධ්‍යස්ථානයේ වියදම රු.3,406,450 කින් අඩුවීම මෙයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතුවී තිබුණි.

සමාලෝචිත වර්ෂයේ හා ඉකුත් වර්ෂ හතරක මූල්‍ය ප්‍රතිඵල විග්‍රහ කිරීමේදී, 2012 වර්ෂයේදී රු.44,233,832 ක ශුද්ධ ලාභයක් වුවද, එය අඛණ්ඩව පිරිහෙමින් 2015 වර්ෂයේදී ශුද්ධ අලාභය රු.47,728,042 ක් විය. 2016 වර්ෂයේදී මෙහෙයුම් ආදායමක් නොවන ඉඩම් වන්දි මුදල හා පාරිතෝෂික අධි වෙන්කිරීම්වල එකතුව රු.22,746,506 ක ගැලපීම නිසා 2016 වර්ෂයේ දී ශුද්ධ අලාභය රු. 36,525,411 ක් දක්වා අඩු වී තිබුණි. කෙසේ වුවද සේවක පාරිශ්‍රමික හා ජංගම නොවන වත්කම් සඳහා ක්ෂය වීම් සැලකිල්ලට ගැනීමේදී 2012 වර්ෂයේදී රු.121,065,660 ක් වූ සංස්ථාවේ දායකත්වය 2016 වර්ෂයේදී රු.87,183,875 වී තිබුණි.

4. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

4.1 කාර්යසාධනය

1972 අංක 11 දරන රාජ්‍ය කෘෂිකර්ම සංස්ථා පනත අනුව සංස්ථාව පිහිටුවීමේ ප්‍රධාන අරමුණ වූයේ කපු වගා කිරීම හා නිෂ්පාදනය පිරිසැකසුම් කිරීම සහ මිළදී ගැනීම, අලෙවි කිරීම සම්බන්ධ සැලසුම් පිළියෙල කිරීම, විමර්ශනය හා පර්යේෂණ කටයුතු කිරීම, අලෙවි කිරීම පිළිබඳ හා වෙනත් තොරතුරු රැස්කිරීම, පිළියෙල කිරීම, ප්‍රසිද්ධ කිරීම හා බෙදාහැරීම, කපු ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන පිරිසැකසුම් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය තැනැත්තන් පුහුණු කිරීම හා ලෝක වෙළඳපොළ සඳහා නිෂ්පාදනයට ඇති ඉල්ලුම ප්‍රවර්ධනය කිරීම වේ.

එකී අරමුණු සාක්ෂාත් කරගැනීම සඳහා සංස්ථාව විසින් කපු වතු 07 ක්ද, අභිජනන මධ්‍යස්ථාන 04 ක්ද, බද්ධ පැල නිෂ්පාදනය කරන මධ්‍යම පැල තවත් 07 ක්ද, කපු පිරිසැකසුම් මධ්‍යස්ථාන 02 ක්ද, විකුණුම් මධ්‍යස්ථාන 03 ක්ද, පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථාන 02 ක් හා අලෙවි නියෝජිත 51 ක ජාලයකින් සමන්විත වන අතර සංස්ථාවේ ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳ විගණන පරීක්ෂාවේදී පහත සඳහන් කරුණු නිරීක්ෂණය විය

(අ) සංස්ථාව සතු කපු වතුවල නිෂ්පාදනය

විගණනය වෙත ලබාදුන් තොරතුරු මත සංස්ථාව සතු කපු වතුවල නිෂ්පාදනය හා වගා ප්‍රමාණය පිළිබඳ පහත නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (i) අක්කර 6,000 ක භූමි ප්‍රමාණයකින් සමන්විත කොණ්ඩවිච්චි වතුයාය නැවත වගා කිරීම 2014 වර්ෂයේ ආරම්භ කර තිබූ අතර 2017 මාර්තු වන විට අක්කර 450 ක කපු පැල වගාකර තිබුණි. එසේවුවද වගාව නිසි පරිදි නඩත්තු කර නොතිබුණි.
- (ii) 2014 වර්ෂයේ වගා කළ කපු පැල 2017 වර්ෂයේදී අස්වැන්න නෙලා ගැනීමට හැකිවන බව නිරීක්ෂණය වූ අතර එම අස්වනු විධිමත්ව ගබඩා කිරීම සහ නෙලා ගත් පසු අස්වැන්න වියළා ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම් සලසා නොතිබුණි.
- (iii) කොණ්ඩවිච්චි වතුයායේ අක්කර 4,350 ක සාරවත් භූමිය නිෂ්කාර්යව පැවති අතර විධිමත් සැලැස්මක් යටතේ අවශ්‍ය උපකරණ අධීක්ෂණ නිලධාරීන් හා කම්කරුවන් ප්‍රමාණය වැඩිකර නැවත වගාකිරීමට කළමනාකරණයේ අවධානය යොමු වී නොතිබුණි.
- (iv) පුත්තලම ආවිච්චි වතුයායේ අක්කර 960 භූමි ප්‍රමාණයකින් අක්කර 760 ක් වගාවට යෝග්‍ය වන අතර සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ කපු ක්ෂේත්‍ර බර කිලෝ ග්‍රෑම් 14,641 ක අවම ඵලදාවක් ලැබී තිබුණි. නව වගාව සඳහා අක්කර 87 ක් යොදාගෙන තිබූ අතර අක්කර 673 ක භූමි ප්‍රමාණයක් තුළ වගා කළ හැකි බද්ධ කපු පැල ප්‍රමාණය 53,840 ක් වුවත් දැනට වගා කර තිබෙන කපු ගස් ප්‍රමාණය 3,286 ක් පමණක් බැවින් 50,540 ක කපු පැල වගාකළ හැකි භූමි ප්‍රමාණයක් වගාව සඳහා යොදාගැනීමෙන් තොරව නිෂ්කාර්යව තිබුණි.
- (v) පුත්තලම , කමන්දපව සහ හාඩ් වතුවල කපු ගස් 15,195 ක ප්‍රමාණයක් අවුරුදු 30 ට වැඩි ආයු කාලයක් පසු කර තිබූ බැවින් ඒවායේ ඵලදාව අඩු මට්ටමක පැවතුණි. වැඩිම ඵලදාව වූ එච්චන්කුලම වතුයායේ ක්ෂේත්‍ර බර කිලෝ ග්‍රෑම් 4.93 ට සාපේක්ෂව මාන්කර්නි, සුදුවතුරආර හා ඔයාමඩුව වතු වල කපු ගසක ඵලදාව කිලෝ ග්‍රෑම් 02 කටත් වඩා අඩු වී තිබුණි.

(vi) 2012 හා 2013 වර්ෂ වල පුත්තලම වතු යායේ බීජ කපු පැල 800 ක් හා බද්ධ කපු පැල 4000 ක් වගාකර තිබුණු අතර 2015 සංගණනය අනුව සියයට 28 ක කපු පැල ප්‍රමාණයක් විනාශවී තිබුණි.

(ආ) සංස්ථාව සතු කපු වතු වල කපු ගස් හඳුනා ගෙන විධිමත් සංඛ්‍යා ලේඛන වාර්තා යාවත්කාලීනව පවත්වාගෙන ගොස් නොතිබුණි.

(ඇ) සහනාධාර වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම.

කපු වගාව ව්‍යාප්ත කිරීම හා ජාතික නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීමේ අරමුණින් දිවයින පුරා කපු වගා සහනාධාර වැඩසටහන 2000 වර්ෂයේ සිට ක්‍රියාත්මක කර තිබුණු අතර සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විට බද්ධ කපු පැල 2,383,620 ක් හා බීජ කපු පැල 1,200,640 ක් ලෙස මුළු කපු පැල 3,584,260 ක් සහනාධාර ක්‍රමය යටතේ ගොවීන්ට ලබාදී තිබුණු අතර මේ පිළිබඳ පහත නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(i) පසුගිය වර්ෂ 05 තුළ ප්‍රාග්ධන වියදම් ලෙස රු. මිලියන 62.9 ක් හා පුනරාවර්තන වියදම් ලෙස රු. මිලියන 222 ක් මේ සඳහා වැය කර තිබුණි. 2013 වර්ෂයට පෙර පොහොර සහනාධාර සඳහා මුදල් ලබාදී තිබුණු අතර 2007 වර්ෂයේ සිට 2013 වර්ෂය දක්වා පොහොර සහනාධාර ලෙස රු. මිලියන 16 ක් ලබාදී තිබුණද සංස්ථාව විසින් සාර්ථකත්වය පිළිබඳ පසු විපරම් සිදුකර නොතිබුණි.

(ii) පුත්තලම දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ 09 ක ගොවීන් 275 ක් සඳහා 2014 වර්ෂයේ කපු පැල 34,240 ක් බෙදා දී තිබූ අතර පළමු පරීක්ෂාව සිදුකළ අවස්ථාවේ සියයට 46 ක් හා දෙවන අවස්ථාව සිදුකිරීමේදී එම පැල වලින් සියයට 65 ක් විනාශ වී තිබුණි. 2015 වර්ෂයේ එම දිස්ත්‍රික්කයේම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ 09 ක ගොවීන් 201 දෙනෙකු සඳහා කපු පැල බෙදා දී තිබූ අතර 2016 වර්ෂයේ දී සිදුකළ පළමු සංගණනයේදී සියයට 31 ක් විනාශ වී තිබුණි.

(iii) 2014 වර්ෂයේදී කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ 11 ක ගොවීන් සඳහා කපු පැල 36,000 ක් බෙදා දී තිබූ අතර පළමු පරීක්ෂාව සිදුකරන අවස්ථාවේදී එම පැල වලින් සියයට 58 ක් හා දෙවන පරීක්ෂාව සිදුකරන අවස්ථාව වන විට එම පැල වලින් සියයට 71 ක් විනාශ වී තිබුණ අතර 2015 වර්ෂයේදී ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ 10 ක ගොවීන් 248 ක් සඳහා කපු පැල 28,000 ක් බෙදා දී තිබුණි. 2016 වර්ෂය වන විට ඉන් පැල සියයට 43ක් විනාශ වී තිබුණි.

(iv) 2014 වර්ෂයේදී අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ 14 ක ගොවීන් 412 ක් දෙනෙකු සඳහා පැල 32,000 ක් ලබා දී තිබූ අතර දෙවන පරීක්ෂණ අවස්ථාව වන විට ඉන් ඉතිරිව තිබුණේ පැල 9,948 ක් හෙවත් සියයට 31 ක ප්‍රමාණයක් පමණි.

(ඈ) පුත්තලම දිස්ත්‍රික්කයේ පුත්තලම, ආරච්චිකටුව, කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ නිකවැරටිය හා අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ නොවිච්චාගම යන ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ වල භෞතිකව පරීක්ෂා කළ නියැදියට අනුව නිරීක්ෂණය කළ කරුණු පහත දැක්වේ.

(i) ගොවීන් නිදෙනෙකුට ලබාදුන් පැල 640 ම විනාශ වී තිබුණ අතර, ගොවීන් 28 කට ලබාදුන් පැල 3,120 කින් සාර්ථක පැල ප්‍රමාණය 824 ක් හෙවත් සියයට 26 ක් විය.

(ii) බොහොමයක් කපු වතු කැලෑ වැවී තිබූ අතර නිසිපරිදි නඩත්තු කටයුතු සිදුකර නොතිබුණි. තවද සතුන්ගෙන් වන හානි වැළැක්වීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

- (iii) 2012 වර්ෂයේ ලබාදුන් කපු පැල වලට මේ වන විට වසර 05 කට ආසන්න කාලයක් ගතවී තිබුණත් නිසියාකාර ඵලදාවක් ලැබෙන කිසිදු වගා බිමක් භෞතික පරීක්ෂාවේදී නිරීක්ෂණය නොවීය.
- (iv) කපු සහනාධාර වැඩසටහනේ අරමුණු සාක්ෂාත් කරගැනීම සඳහා මනා අධීක්ෂණයක් සිදුකළ යුතු වුවත් කපු සංවර්ධන නිලධාරීන්ට අධීක්ෂණය පහසු වන පරිදි වගාබිම් නොතිබීම නිසා අධීක්ෂණ කටයුතු අපහසු වී තිබුණි.

(ඉ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ කපු නිෂ්පාදනයේදී කුණු, පුහු කපු කිලෝ ග්‍රෑම් 27,935 ක් වූ අතර කපු කිලෝ එකක ක්ෂේත්‍ර බරින් කුණු, පුහු සියයට 15 ක් විය යුතු වුවත් එවන්කලම, කමන්දළුව සහ නාලන්දා වතු වල කුණු, පුහු ප්‍රතිශතය ලැබූ අස්වැන්නේ ක්ෂේත්‍ර බරින් සියයට 19 සිට සියයට 57 දක්වා වැඩිවී තිබුණි.

(ඊ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ සංස්ථාව කපු කිලෝ ග්‍රෑම් 30,598 ක් අලෙවි කර තිබූ අතර එයින් ලෙලි කපු කිලෝ ග්‍රෑම් 22,022 ක් හා කපු මද කිලෝ ග්‍රෑම් 7,029 ක් බාහිර පුද්ගලයින්ගෙන් මිලදී ගෙන තිබුණි. ඒ අනුව පිටතින් මිලදී ගත් කපු කිලෝ ග්‍රෑම් 11,430 ක් වූයෙන් සංස්ථාවේ වතු සමාලෝචිත වර්ෂයේ කපු කිලෝ ග්‍රෑම් 20,000 ක් වැනි ඉතා අඩු නිෂ්පාදනයක් ලබාකරගෙන තිබුණි.

(උ) පර්යේෂණ හා සංවර්ධනය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ කමන්දළුව හා පුත්තලම පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථාන සඳහා රු.4,631,970 ක් වැයකර තිබුණු අතර මේ පිළිබඳ පහත නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (i) පර්යේෂණ සිදු කිරීමට පෙර පර්යේෂණ යෝජනාවලියක් ඉදිරිපත් කර අනුමත කරගත යුතු වුවත් පුත්තලම පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානයේ පර්යේෂණ දෙකකට පමණක් යෝජනාවලි ඉදිරිපත් කර තිබුණි.
- (ii) පර්යේෂණවල ප්‍රගතිය ඇගයීම් කළ හැකි පරිදි අඛණ්ඩ හා විධිමත් ප්‍රගති වාර්තා ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

4.2 මතභේදයට තුඩුදෙන ගනුදෙනු

(අ) සංස්ථාව විසින් ගිණුම් කටයුතු සඳහා සුදුසු පරිගණක මෘදුකාංගයක් විධිමත් පරිදි භාවිතා කිරීම වෙනුවට ගිණුම් දත්ත සියල්ල ඇතුළත් කල නොහැකි මෘදුකාංගයක් භාවිතා කිරීම හේතුවෙන් පරිගණකගත ශේෂ පිරික්සුමක් සකස් කර නොතිබූ අතර ශේෂ පිරික්සුම හස්ත ක්‍රමයෙන් සකස් කර තිබුණි.

(ආ) පෞද්ගලික ආනයනකරුවන් විසින් ආනයනය කරනු ලබන ලෙලි කපු කිලෝග්‍රෑම්යක් සඳහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණයක් මත රුපියලයක් බැගින් අය කරනු ලබන අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.2,150,000 ක් අය කර මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල විවිධ ආදායම් යටතේ ගිණුම් ගත කර තිබුණි.

4.3 කළමනාකරණ ක්‍රියාකාරකම්

අක්කර 17,650 ක් වූ වතු 15 ක සංස්ථාව කපු වගා කර තිබුණද, එම වතුවලින් අක්කර 200 ක වත්තක් කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවටද, අක්කර 1874 ක වතු 3 ක් ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාවටද, අක්කර 15,280 ක වතු 6 ක් රජයටද , අක්කර 151 ක් වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවටද, අක්කර 135 ක් ඇල්කඩුව වැවිලි සමාගමට සහ අක්කර 10 ක් පශු සම්පත් මණ්ඩලයට අයත් ඒවා වන අතර එම ඉඩම් සංස්ථාවට පවරා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

4.4 නිෂ්ක්‍රීය හා ඌණ උපයෝජිත වත්කම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) නැදගමුව හා පුත්තලම කපු පිරිසැකසුම් මධ්‍යස්ථානවල ලෙලි කපු තැම්බීමට යොදාගන්නා බොයිලේරුව හා ඒ ආශ්‍රිත උපකරණද පිළිවෙලින් වසරකට හා වසර 10 කට වැඩි කාලයක් නිෂ්ක්‍රීයව පැවතුණි. මේ හේතුවෙන් ලෙලි කපු කැපීමේදී අපතේ යාම් වැඩි වී තිබුණි.
- (ආ) නැදගමුව කපු පිරිසැකසුම් මධ්‍යස්ථානයේ භාවිතයට ගතහැකිව පවතින මෝටර් සයිකල් 16 ක් නිෂ්ක්‍රීයව පැවති අතර ඒවා සංස්ථාවේ කටයුතු සඳහා භාවිතයට නොගනී නම් විධිමත් පරිදි අපහරණය කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.
- (ඇ) කොණ්ඩවිවි වතුයායේ, වතු අධිකාරීන්ගේ බංගලා, ගබඩා භාරකරුවන් හා කම්කරුවන්ගේ ගොඩනැගිලි 328 ක් සහ පාසල ඇතුළු ගොඩනැගිලි විනාශ වී තිබූ අතර එහි වාහන සේවා ස්ථානයක්, ලීටර් 20,000 ජල ටැංකි 03 ක් හා වගා ළිං 01 ක් ද පවතී.

4.5 කාර්ය මණ්ඩල පරිපාලනය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) සංස්ථාවේ අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය 224 ක් වුවත් තත්‍ය කාර්ය මණ්ඩලය 184 ක් වූයෙන් පුරප්පාඩු 40 ක් පැවතුණි. කම්කරු අධීක්ෂණ තනතුරු සඳහා අනුමත ප්‍රමාණය ඉක්මවා දෙදෙනෙකු බඳවාගෙන තිබුණු අතර කොන්ත්‍රාත් පදනමෙන් සේවකයින් 09 දෙනෙක් බඳවා ගෙන තිබුණි.
- (ආ) කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතියකින් තොරව අලෙවි ප්‍රවර්ධන නිලධාරියෙකු 2016 ඔක්තෝබර් 28 දින පැවති අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණය මත බඳවා ගෙන තිබුණි.
- (ඇ) සංස්ථාවේ විධායක ශ්‍රේණියේ නිලධාරීන් දෙදෙනෙක් බඳවා ගැනීමේ පරිපාටියේ සුදුසුකම් වලට පටහැනිව බඳවාගෙන තිබුණි.

5. ගිණුම් කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

5.1 වාර්ෂික වාර්තා සභාගත කිරීම

සංස්ථාවේ 2014 වාර්ෂික වාර්තාව පාර්ලිමේන්තුවේ සභාගත කර නොතිබුණු අතර 2016 වර්ෂය සඳහා 2002 මැයි 24 දිනැති අංක PF/PE/21 දරන රාජ්‍ය මුදල් වක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමඟ කෙටුම්පත් වාර්ෂික වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

5.2 අයවැය ලේඛනමය පාලනය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ අයවැය හා තත්‍ය සංඛ්‍යා සැසඳීමේදී අයිතම 17 කට අදාළව සියයට 14 සිට සියයට 765 දක්වා විචලනයන් නිරීක්ෂණය වූයෙන් අයවැය මූල්‍ය පාලන කාරකයක් ලෙස යොදාගෙන නොතිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.

6. පද්ධති හා පාලනයන්

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ පද්ධති හා පාලන අඩුපාඩු වරින් වර සංස්ථාවේ සභාපතිවරයා වෙත යොමුකරන ලදී. පහත සඳහන් පාලන ක්ෂේත්‍ර කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු විය යුතුය.

පද්ධති හා පාලන ක්ෂේත්‍රය -----	නිරීක්ෂණ -----
(අ) කාර්යමණ්ඩල පරිපාලනය	කපු වගාව සඳහා යොදා ඇති කාර්යය මණ්ඩලයට සාපේක්ෂව වැඩි කාර්යය මණ්ඩලයක් ව්‍යාප්ති අංශයට යොදවා තිබුණද අපේක්ෂිත අරමුණ ඉටු වී නොතිබීම.
(ආ) වත්කම් පාලනය	(i) කපු වතු වල නීත්‍යානුකූල අයිතිය පවරා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබීම. (ii) සංස්ථාව සතු කපු වතු වලින් උපරිම ඵලදායීතාවයක් ලබාගැනීමට කටයුතු කර නොතිබීම.
(ඇ) තොග පාලනය	නැදගමුව කපු පිරිසැකසුම් මධ්‍යස්ථානය බාහිර අංශ වලින් මිලදී ගන්නා කපු තොග විධිමත් ලේඛනයක සටහන් කර නොතිබීම.
(ඈ) ගිණුම්කරණය	(i) ගිණුම්කරණය සඳහා භාවිතා කරන මෘදුකාංග පද්ධතිය සංස්ථාවට ගැලපෙන පරිදි යාවත් කාලීන කර නොතිබීම. (ii) ඒකාබද්ධ ශේෂ පිරික්සුමක් පිළියෙල නොකිරීම. (iii) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත වලින් බැහැරවීම.
(ඉ) ණයගැති පාලනය	සංස්ථාවේ කපු පැල අලෙවියෙන් ලැබිය යුතු ණය මුදල් එම කාලවකවානුව තුළ අයකර ගැනීමට කටයුතුකර නොතිබීම.